

Vánoce v lese

Jedné noci před Štědrým večerem sešla se na palouku v lese zvířátka s ptáky. Chtěli se domluvit, kterak oslavit svatou noc.

„Kterak?“ ptal se mladý jelínek.

„Ale dobře!“ odpovídal starý. „O stromek bude postaráno, támhle jedle nám jistě poslouží.“

„Proč by ne,“ usmívala se jedle, „jen ozdoby si musíte opatřit!“

„Hm, s těmi už bude hůř – kdepak je teď vzít?“ mudroval zajíc.

„S tím si hlavu nelam!“ volaly šišky. „Pověsíme se na vánoční strom a uvidíš, jak jej ozdobíme!“

„To je všechno hezké,“ pištěla myška, „ale kdepak vezmete hvězdy a světlá?“

„Ale tady, tady jsme!“ pravil ve vzduchu lehce poletující sníš, a vskutku! Jeho drobné hvězdičky zaplály růžovou, fialovou, modrou září a sypaly se na větve i větvičky staré jedle.

Jedna z nebeských hvězd zaplála přímo nad stromem a svoje zlaté vlasy pustila na něj.

Ach, to byla krása. „Takhle vám posloužíme!“ volala hvězda ze sněhu a radostí se celá třásla.

„A kdepak najdeme Betlém?“ vyzvídal králík.

„Tady na nebi,“ zazpívala na okraj nebe svítící hvězdička. „na Štědrý večer se zadíváte do nebe a my, hvězdy, zavedeme vaše oči i srdce k Betlému – Ježíškově.“

„No, a jak to bude s dary?“ mudrovala veverka. „Kde nic – tu nic! To bude chudý Štědrý večer.“

„A to se mylíš,“ řečnil starý, rozumný havran. „Naše srdce nejsou nic? Uděláme si vzájemné služby a tak se podarujeme. Ach, to bude krásné!“

„Srdce se nám zahřejí a rozezpívají – počkej, jak se rozezvují vánočními koledami,“ vykládal ježek.

*

A tak naše zvířátka s ptáky slavila krásný Štědrý večer. Darů tu také bylo! Srnec – hostitel – pustil do svého pelíšku králíka i zajíce. Ti jeho přibytěk pěkně zametli, vystlali senem i trávou, vyhřáli těly. Myška, veverka a křeček přinesli něco na zub. Vrány umetly cestičky v lese, aby všichni dobře došli k srnečkovu příbytku. Sýkory, kosy, chocholoušci i vrabci zazpívali pěkné vánoční koledy a starý havran vyprávěl všem dlouho do noci samé krásné pohádky.

Všichni byli spokojeni a ve svornosti a lásce šťastně usnuli.

Julie Drimlová, Srdíčko (1941)

Vánoce

Čas radosti, veselosti
Světlu nastal nyní ...

Pro většinu lidí jsou nejkrásnějšími svátky v roce. Staré tradice se mísí s novými zvyky, a tak mají vánoční dny zvláštní atmosféru štěstí a rodinné pohody, ale také rozjímání a nostalgie. Doprovází je dobré jídlo a radost z dárek, ozdobený vánoční stromek a světla svíček. A také betlémy a koledy. Pro křesťany jsou Vánoce oslavou narození Božího syna, vyvrcholení adventního půstu.

Štědrý den

Štědrý den předchází dnu narození Ježíše. Podle církevní terminologie je vigílií, což znamená předvečer svátků. Žádný jiný svátek v roce nemá tak významnou vigílii jako právě den Kristova narození. Z hlediska oslav je Štědrý den mnohem důležitější než následující hlavní svátek – Boží hod.

V minulosti platilo, stejně jako dnes, že do Štědrého dne musí být dům perfektně uklizený a čistý. Stěny venkovských světnic se před Vánocemi bílily, drhly se podlahy a nábytek. Samozřejmě byly čistě převlečené peřiny, na stůl hospodyně prostřela sváteční ubrus a připravila slavnostní nádobí. Hlavním bodem vánoční výzdoby býval betlém, doplněný jedlovými větvičkami a světlem. Teprve později jej začal nahrazovat ozdobený stromek.

Přes den se držel půst. Kdo nejedl, mohl večer uvidět zlaté prasátko. Někde slibovali rodiče dětem i zlaté tele, zlatého kohouta či beránka. Hrozbou nedodržení půstu byla návštěva v masce zlé Perchty, která měla dřevěným nožem párat břicha neposlušným. Půst dříve dodržovali i dospělí, muži se dokonce vzdávali kouření. Postit se musel také dobytek.

Po štědrovečerní večeři uzavírala den cesta do kostela na půlnoční mši.

Nejslavnější vánoční písně

Jedna z nejznámějších novodobých vánočních písní s názvem Tichá noc vznikla začátkem 19. století v kostele hornorakouského městečka, kde se právě na Štědrý den rozbily varhany, a bylo třeba rychle vymyslet náhradní program na půlnoční mši. Časem se rozšířila doslova do celého světa. Také známé Rolničky (Jingle Bells) se zpívají více než 150 let. Ale vůbec nejslavnější se stal původně filmová píseň Bílé Vánoce (White Christmas). Vznikla v USA roku 1942 a hlavní zásluhu na její úspěšnosti měl americký zpěvák Bing Crosby. Gramofonových desek s jeho hlasem se prodalo téměř 40 milionů kusů.

Betlémy

Scéna narození Krista ve chlévě, připomínajícím jeskyni, byla od počátku křesťanství lákavým námětem k uměleckému zobrazování. Nepronikla jenom na obrazy, ale vstoupila do prostoru. Představovali ji živí lidé, a nebo figury v životní velikosti, které se časem zmenšily tak, aby se vešly do měšťanského pokoje či venkovské světnice. Tyto zmenšené scény jsou betlémy, nazývané také jesličky. První betlém se objevil před Vánocemi roku 1233 v italském Assisi.

Vánoční stromek

První vánoční stromky se objevily na německém území v 16. století a říkalo se jim zimní máje. Šířily se poměrně pomalu, takže do našich krajů pronikl tento zvyk až začátkem 19. století. V Praze se první takový strom rozzářil roku 1812 v domě režiséra ze Stavovského divadla, který ho viděl v německém Bavorsku a doma tento zvyk napodobil.

Vánoční kapr

V Čechách byl kapr dlouho dobu neznámou rybou. První kapři k nám dorazili až s příchodem mnišských řádů, hlavně cisterciáckého ve 12. století. Ale ještě dlouho trvalo, než se stal štědrovečerním jídlem. Byl totiž vždy brán jako postní jídlo. A to se příliš nehodilo na bohatou vánoční tabuli. Teprve počátkem 20. století a hlavně pak během obou světových válek, kdy lidé trpěli nedostatkem potravin a především masa, zdomácněl různě upravovaný kapr na vánočním stole většiny rodin.

Školní zpravodaj Den světel 2014/2015

Základní škola a mateřská škola Brno, Kotlářská 4

**čtvrtek 11. prosince 2014
15:30 – 16:45**

Vánoční dílny – popis a jejich rozmístění

II. patro

<p>IV.C ŠD – dlouhá družina (od 15:30 do 17:00) Irena Haladová</p>	<p>III.A Zdobení jablíček a pomerančů Hana Švábová + Bronislava Rozbořilová</p>		<p>↓</p>
<p>I.A Papírová hvězdička Iva Rubešová Rybičková + Irena Rousová</p>	<p>III.C Svíčky z vosku Eva Brtníková + Jarmila Voščinářová</p>	<p>IV.B Svícen ze šišek Šárka Vavřínová + Leona Pešková</p>	

I. patro

<p>EKO učebna Čajovna Jana Pokorná + Kamila Tachovská</p>	<p>II.A Vánoční ozdoba Dana Čermáková + Kateřina Horáková</p>		<p>↑↓</p>
<p>Výstava prací Školní družiny → Sborovna školy →</p>			
	<p>II.B Spirála Adéla Ondrušková + Kateřina Jelínková</p>		

Přízemí

<p>Školní družina – šatna pro rodiče</p>		<p>IV.A Dárková krabice Marie Pokorná + Alena Bodečková</p>	<p>učebna Výtvarné výchovy → ↑</p>
<p>Školní družina Pečení perníků Zuzana Sekerková + Dagmar Štěpánová</p>		<p>Vrátnice</p>	<p>Vstup ↑↓</p>

Výtvarná výchova (učebna se nachází v bloku B – bude značeno od vstupu do školy) – **Vánoční přání** (linoryt) – Kamila Příbořská
Vánoční dílny jsou v místnostech, které nemají šedou výplň. Je u nich napsána stručná charakteristika příslušné vánoční dílny a jména pedagogických pracovníků školy, kteří dětem dílnu připravili.